

ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัด
ของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต(การพยาบาลผู้สูงอายุ)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการฟื้นสภาพหลังการผ่าตัดของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม

THE EFFECTS OF EMPOWERMENT PROGRAM ON POSTOPERATIVE RECOVERY IN OLDER PATIENTS UNDERGOING KNEE ARTHROPLASTY

ร.อ.หญิงกมลพรรณรัตน์ ชันต์เจริญ 5637144 NSGN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: นารีรัตน์ จิตรมนตรี, Ph.D. (GERONTOLOGICAL NURSING), เสาวลักษณ์ จิรธรรมคุณ, Ph.D. (NURSING ADMINISTRATION)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการฟื้นสภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมและเปรียบเทียบการฟื้นสภาพในผู้ป่วยสูงอายุหลังผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจกับกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า จำนวน 60 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การคัดเลือก แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 รายและกลุ่มทดลอง 30 ราย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจตามกระบวนการของ Gibson เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสัมภาษณ์การรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกล้ามเนื้อขา 3) แบบสัมภาษณ์การทำหน้าที่ของข้อเข่า (Modified WOMAC Scale)

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) กลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ มีคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกล้ามเนื้อขาสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
- 2) กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนการรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกล้ามเนื้อขาสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
- 3) กลุ่มทดลองมีการฟื้นสภาพหลังการผ่าตัดมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมมีผลส่งเสริมการฟื้นสภาพหลังการผ่าตัดดีขึ้น พยาบาลควรนำไปใช้ในการฟื้นฟูผู้ป่วยเหล่านี้

คำสำคัญ : การเสริมสร้างพลังอำนาจ / การรับรู้ความสามารถตนเอง / การฟื้นสภาพหลังการผ่าตัด/
การผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม / ผู้ป่วยสูงอายุ

THE EFFECTS OF EMPOWERMENT PROGRAM ON POSTOPERATIVE RECOVERY IN OLDER PATIENTS UNDERGOING KNEE ARTHROPLASTY

Lt. KAMONTAD YUNCHEROEN 5637144 NSGN/M

M.N.S. (GERONTOLOGICAL NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NARIRAT JITRAMONTREE, Ph.D. (GERONTOLOGICAL NURSING), SAOVALUCK JIRATHUMMAKOON, Ph.D. (NURSING ADMINISTRATION)

ABSTRACT

This study was a quasi-experimental research. The objectives were to study the effects of an empowerment program on postoperative recovery in older patients undergoing knee arthroplasty, and to compare the postoperative recovery of older patients after arthroplasty in the experiment group participating in an empowerment program with those in the control group. The sample group was comprised of 60 older patients with osteoarthritis of the knee who were undergoing knee arthroplasty at Somdejprapinklao Hospital. The samples were selected by inclusion criteria and divided into 30 subjects in the control group and 30 subjects in the experimental group. The experimental group entered an empowerment program according to the stages of the Gibson's concept. The Empowerment program included: 1) a demographic data form, 2) a perceived self-efficacy in leg muscles exercise interview form, 3) a functional ability of knee interview form (Modified WOMAC Scale).

The results showed that:

1) The experimental group who entered the empowerment program had higher perceived self-efficacy in leg muscles exercise scores than prior to entering the program with a statistical significance ($p < .05$).

2) The experimental group who entered the empowerment program had higher perceived self-efficacy in leg muscles exercise scores than the control group that did not enter the program with a statistical significance ($p < .05$).

3) The experimental group had higher postoperative recovery than the control group with a statistical significance ($p < .05$).

The empowerment program resulted in improved postoperative recovery of older patients receiving knee arthroplasty. It should be encouraged and applied in nursing care for postoperative recovery improvement.

KEY WORDS: EMPOWERMENT / SELF-EFFICACY/ POSTOPERATIVE RECOVERY / KNEE ARTHROPLASTY / OLDER PATIENTS